

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Lemminkäinen, avdeling Harstad

Dato for inspeksjonen: 7.9.2011
Rapportnummer: 2011.020.I.FMTR
Saksnr. hos Fylkesmannen: 2011/4827

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Gunnar Røkenes, verksfører Thor- Willy Hansen (delvis), avdelingssjef Morten Sørnes (delvis), maskinfører	Fra Fylkesmannen: Inge Berg Magne Nesse
---	---

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble konstatert under inspeksjonen ved Lemminkäinen, avdeling Harstad den 7.9.2011.

Fylkesmannen avdekket 4 avvik og 0 anmerkninger under inspeksjonen.

- Mangelfull lagring av kjemikalier
- Virksomhetens tekniske installasjoner for støvutslipp har mangler
- Mangelfull håndtering av farlig avfall
- Virksomhetens internkontroll har mangler

Fylkesmannen ser spesielt alvorlig på mangelfull lagring av kjemikalier.

Avvikene og anmerkningene er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Vi ber Lemminkäinen avdeling Harstad om en skriftlig bekreftelse på hvordan avvikene skal rettes innen **11.11.2011**. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 2.

Bakgrunnen for inspeksjonen:

Ansvarlige virksomhet (Kilde: Enhetsregisteret)

Organisasjonsnr (underenhet):974291835	Eies av (org.nr): 983065309
Besøksadresse: Skjerstad i Kasfjorden	Telefon:
Bransjenr. (NACE-kode): 23.990	E-post:

Kontrollert anlegg

Navn: Lemminkäinen, avdeling Harstad	Anleggsnr: 1901.0040.01
Kommune: Harstad	Anleggsaktivitet: Asfaltverk
Fylke: Troms	Risikoklasse.: 3
Tillatelse sist oppdatert: 13.7.2001	Saksnr: 2011/4827

Inspeksjonen er gjennomført i perioden 29. august – 9. september 2011 i en nasjonal tilsynsaksjon av anlegg som produserer asfalt.

Følgende hovedtema ble kontrollert:

- håndtering og bruk av kjemikalier
- utslipp av støv og støy inkludert måleprogram
- håndtering og viderelevering av farlig avfall
- Utslippskontroll
- internkontroll inkludert risikovurdering

Rapportens status: Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Oppfølging etter kontrollen

- Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber om en skriftlig redegjørelse og bekreftelse på hvordan avvikene skal rettes innen **11.11.2011**.

Fylkesmannen understreker at vi ser alvorlig på avviket som omfatter uryddig lagring av kassert emulsjon samt andre typer kjemikalier som ble avdekket i denne inspeksjonen. Gjennomføringen av tiltakene kan derfor bli fulgt opp ved ny kontroll.

Orientering om kontrollgebyr

Virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. *forskrift om begrensnig av forurensning* (forurensningsforskriften) § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse. Virksomheten er i tillatelsen plassert i risikoklasse (tidligere kalt kontrollklasse) **3**. Dette innebærer at virksomheten skal betale **kr 11 400** i gebyr.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Klima- og forurensningsdirektoratet.

Dokumentunderlag

- Lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov av 19. juni 1970 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift av 1. juni 2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 24. Forurensninger fra asfaltverk
- Forskrift av 1. juni 2004 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kap. 11. farlig avfall
- Forskrift av 6. desember 1996 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse av ddmåå gitt i medhold av forurensningsloven § 11

Informasjon om regelverket finner du på www.klif.no og www.regelhjelp.no.

Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten jf. offentlighetsloven

Evj Jørgensen
fagansvarlig

Magne Nesse
kontrollør

Definisjoner

Avvik:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner.

Anmerkning:

Forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Avvik

Følgende avvik ble konstatert under Fylkesmannen sin inspeksjon:

Avvik 1

Virksomheten mangler særskilt tillatelse etter forurensningsloven

Avvik fra: Forurensningsforskriften § 24-2 om virksomheter som må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven og § 24-3 om plassering av asfaltverk

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har en produksjonskapasitet på 200 tonn eller mer per time (§ 24- 2)
- b) Virksomheten er stasjonært plassert nærmere enn 300 m fra bebyggelse eller naturområde(§ 24-3)

Avvik 2

Virksomheten har brutt meldeplikt til fylkesmannen

Til kontrolløren: Stryk hjemling som ikke er aktuell (avvik fra forskrift eller tillatelsen)

Avvik fra: Forurensningsforskriften § 24-11 om meldeplikt / Tillatelsen

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) < navn på virksomheten > har ikke meldt fra om oppstart av virksomheten (§ 24-11)
- b) Virksomheten har ikke meldt fra om endringer/utvidelser (§ 24-11)

Avvik 3

Virksomhetens håndtering av kjemikalier er mangelfull

Avvik fra: Produktkontrollloven § 3 aktsomhetsplikten, forurensningsloven § 7 og utslippstillatelsen vilkår 4

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke oversikt over hvilke kjemikalier som benyttes i produksjonsprosessen (Internkontroll § 5 punkt 6)
- b) Virksomheten har ikke vurdert substitusjon for de kjemikaliene de benytter (Produktkontrollloven § 3 a)
- c) Virksomhetens lagring av kjemikalier er mangelfull og kan føre til forurensning av vann og grunn (forurensningsloven § 7 1. ledd, produktkontrollloven § 3, utslippstillatelsen vilkår 4)
- d) Virksomheten har ikke tilgjengelig oppdaterte datablad (Internkontrollforskriften § 5 punkt 7)

Kommentar:

3 c) Kjemikalielagringen som i detalj er beskrevet i denne rapport under "andre forhold" er meget mangelfull. Det står store mengder ødelagt bitumenemulsjon (30 000 – 35 000 liter) lagret ute i umerket/feilmerket og til dels usikker/åpen emballasje i forhold til lekkasjer og overfylling pga nedbør. Det står også andre kjemikalier i rustne oljefat med usikkert innhold pga manglende merking. Kjemikalier som skal kasseres og innleveres som avfall står sammen med kjemikalier som tenkes utnyttet. Noen kjemikalier lagret på rustne oljefat er karakterisert som helse- og miljøskadeligskadelig ved innånding (Varsol og Naphta) og disse står utendørs usikret.

3 c) I utslippstillatelsen av 13.7.2001 vilkår 4 står det: "Fyringsolje og eventuelle andre kjemikalier og oljeprodukter skal lagres innenfor en oppsamlingsanordning som rommer minst innholdet av den største lagringsenheten." På asfaltverket ble inntil 70 000 liter fyringsolje lagret på dagtank uten slik oppsamlingsanordning.

3 d) Virksomheten mangler oppdaterte datablad for kjemikaliene som benyttes. I følge det europeiske kjemikalier regelverket REACH som ble iverksatt 30.5.2008, krever dette at datablad skal være oppdatert til "REACH format" (de nye datablad inneholder noen andre opplysninger enn de eldre databladene). Virksomheten hadde ingen datablad produsert etter 2009 i "REACH format".

Avvik 4

Virksomhetens tekniske installasjoner og utslippskontroll til luft er mangelfull

Avvik fra: Tillatelse av 13.7.2001, vilkår 3.1

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke iverksatt tiltak som er nødvendig for å hindre spredning av diffust støv (§ 24-4)
- b) Virksomheten renser ikke avgass fra tørketrommel i renseanlegg i henhold til krav i forskriften (§ 24-5)
- c) Støvkonsentrasjonen i skorsteinen overstiger 50 mg/ Nm³ tørr gass (§ 24-5)*
- d) Sikteanlegg og andre støvende anleggsdeler er ikke innebygget eller ikke koblet til filter (§ 24-5)
- e) Skorsteinshøyden er ikke i henhold til krav i tillatelse (§ 24-6)
- f) Virksomheten har problemer med sjenerende lukt fra anlegget, men har ikke iverksatt tiltak for å redusere dette (§ 24-7)

Kommentarer:

4e) Skorsteinshøyden over bakken er ca 12 meter. I tillatelsen er minstekrav til skorsteinshøyde satt til minst 20 meter over bakken. (Krav til skorsteinshøyde for stasjonære asfaltverk i forurensningsforskriften kapittel 24 er minimum 15 meter, jfr. § 24-6)

Avvik 5
Virksomheten overholder ikke støykrav

Avvik fra: Forurensningsforskriften 24-8 om støy/Tillatelse

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har overskredet støygrenser i forskrift / tillatelse (§ 24-8)*

Avvik 6
Virksomheten mangler dokumentasjon på at målinger og beregninger av støy og utslipp til luft skjer i henhold til krav.

Til kontrolløren: Stryk hjemling som ikke er aktuell (avvik fra forskrift eller tillatelsen)

Avvik fra: Forurensningsforskriften § 24-9 om målinger og beregning av utslipp, og § 24-10 om journalføring

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke målt utslipp av støv i henhold til krav (§ 24-9)*
- b) Virksomheten har ikke kartlagt eller målt støynivå til omgivelsene i henhold til krav (§ 24-9) *
- c) Virksomheten kan ikke dokumentere at målingene er representative for normal drift (§ 24-9) *
- d) Prøvetaking og analyser av utslipp til luft utføres ikke etter anerkjent standard (§ 24-9) *
- e) Virksomheten mangler et måleprogram (§ 24-9) *
- f) Virksomheten følger ikke eget måleprogram (§ 24-9) *
- g) Virksomheten mangler journalføring av opplysninger om målinger (§ 24-10) *

Kommentarer:

Avvik 7: Virksomhetens håndtering av farlig avfall er mangelfull

Avvik fra: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Farlig avfall lagres på en måte som kan føre til fare for forurensning til vann og grunn (Forurensningsloven § 7 1.ledd og avfallsforskriften § 11-5)
- b) Farlig avfall lagres i skadet eller utett emballasje (§ 11-5)
- c) Farlig avfall mangler merking eller er feilmerket (§ 11-5)
- d) Farlig avfall er ikke sikret mot uvedkommende (§ 11-5).
- e) Virksomheten overholder ikke leveringsplikten og har lagret farlig avfall i mer enn ett år (§ 11-8)
- f) Virksomheten har ikke levert farlig avfall i forbindelse med driftsstans utover 3 måneder (§ 11-8)
- g) Virksomheten har ikke levert sitt farlige avfall ved til godkjent mottak (§ 11-8)
- h) Virksomheten har ikke deklartert eller har feildeklartert sitt farlige avfall (§ 11-12)
- i) Farlig avfall blandes sammen med annet avfall (§ 11-5)
- j) Ulike typer farlig avfall sammenblandes og dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet (§ 11-5)

Kommentarer:

3b) Kassert amin (flere hundre liter) oppbevares i åpen umerket IBC inne i verkstedbygget. Amin er et helse og miljøfarlig kjemikalie som danner meget farlige gasser ved brann og som ikke skal innåndes.

3c) IBC for lagring av spillolje, fat for lagring av oljefilter og andre fat med kasserte kjemikalier er ikke merket med reelt innhold

3d) Det meste av det farlige avfallet lagres utendørs og ikke sikret mot uvedkommende

3e) Virksomheten kan ikke dokumentere årlig innlevering av farlig avfall

3 i) I restavfallscontainer var det kastet knuste lysstoffrør og spraybokser med kjemikalier

Avvik 8: Virksomhetens internkontroll har mangler.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, internkontrollforskriften, § § 4 og 5 2.ledd nr.1-8.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke etablert internkontroll (Internkontrollforskriften § 4)

- b) Virksomheten kjenner ikke til hvilke lover og forskrifter som gjelder for dem (internkontrollforskriften § 5 punkt 1)
- c) Virksomheten mangler vesentlige skriftlige rutiner i sin internkontroll (Internkontrollforskriften § 5 punkt 7)
- d) Virksomheten har ikke utarbeidet og innarbeidet et måleprogram i sin internkontroll (internkontrollforskriften § 5 punkt 7, Forurensningsforskriften § 24-9)*
- e) Virksomheten mangler rutiner for avviksbehandling (internkontrollforskriften § 5 punkt 7)
- f) Virksomheten utfører ikke tilfredsstillende risikovurdering av aktivitetene sine og/eller har mangelfulle handlingsplaner for å redusere risiko for uønskede hendelser (internkontrollforskriften § 5 punkt 6)
- g) Annet /utdyping

Kommentarer:

Virksomheten har en internkontroll med rutiner som også omfatter ytre miljø. Rutine for ”håndtering av avfall” er imidlertid utdatert og ikke i samsvar med dagens regelverk og henviser til forskrift om spesialavfall (som ble endret i 2002). Det ble ikke fremlagt skriftlig rutine for kontroll av støvutslipp fra filter eller en oppdatert risikovurdering som omfatter alle elementer som kan medføre konsekvenser for ytre miljø (for eksempel den omfattende lagringen av kassert emulsjon rundt på eiendommen). Risikovurderingen for verket som ble oversendt gjelder arbeid i forbindelse med ”demontering, riving og bortkjøring av asfaltfabrikken”, ikke i forhold til daglig drift ved fabrikken. De øvrige rutinene/risikovurderingene som ble oversendt omfatter primært arbeidsmiljøloven.

Avvik 9: Virksomheten benytter avfall som brensel uten tillatelse

Avvik fra: Avfallsforskriften kapittel 10.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten benytter avfall som brensel uten å ha tillatelse til avfallsforbrenning (avfallsforskriften § 10-4)

Andre forhold /kommentarer:

Det har vært drevet asfaltverk på eiendom gnr 91/ bnr 2 siden slutten av 70 tallet. SFT ga tillatelse i 1990 til Icopal og endret tillatelse ble gitt av Fylkesmannen til Lemminkäinen 13.7.2001 i forbindelse med Lemminkäinenens overtagelse av virksomheten. Nytt asfaltverk ble montert på plassen i 2007 av type Amomatic. Verket ligger i ett avsluttet grusuttak med kai og avstand til nærmeste bebyggelse (bolig) er ca 550 meter inn fjorden (mot sør). I en avstand på 1 000 meter i samme retning langs fv 1 er det 7 eiendommer med bebyggelse. Dominerende vindretning oppgis til å være er ut fjorden (mot nord), og i den retningen er det ikke bebyggelse.

Asfaltverket er ett satsblandeverk med produksjonskapasitet på 240 tonn pr time mens reell produksjon ligger på 150 tonn pr time. Årsproduksjon kan variere fra 30 000 til 50 000 tonn. I følge forurensningsforskriften § 24-1 skal stasjonære asfaltverk med produksjonskapasitet > 200 tonn pr time ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven, dvs. asfaltverket vil fortsatt styres etter kravene i gjeldende utslippstillatelse.

Ulike gruskvaliteter transporteres inn i tørka med transportband, fra tørka løftes grusen opp og slippes gjennom sikta til mikser hvor bitumen og amin tilsettes hvorpå batchen (på inntil 3,5 tonn) slippes i vagga som

transporterer ferdig asfalt opp i ferdigvaresilo (kapasitet 170 tonn) for videre overføring til bil. Fra tørka transporteres støv ut i en filtercontainer hvor støvet renses i filterposer med utslipp av rensed luft over en pipe på 12 meters høyde. Filtercontaineren består av 16 kammer bestående av 33 poser i hvert kammer, totalt ca 530 poser. Hvert kammer kan inspiseres visuelt gjennom en luke i taket på containeren. Det er lett synlig om poser har røket, trengs skiftet ut. Slik visuell kontroll gjøres hver vår før oppstart av asfaltverket. I løpet av året gjøres det jevnlig visuell kontroll av røyken ut av pipa for kontroll av filterets funksjon. Støvkonsentrasjon i pipe måles årlig av ATI, nå Veiteknisk institutt. Siste måling var 31.8.2011 og måleresultatet var 6 mg/Nm³ ved normal produksjon (krav < 50 mg/N m³). Måleresultatet fra 2010 viste også lavt støvutslipp (10 mg/Nm³). Støv fra tørka og sikta transporteres opp i siloer og benyttes som *filler* i asfaltproduksjonen.

Grus/pukk til asfaltproduksjon leveres med båt fra omkringliggende pukkverk og lagres ute i dunger sortert etter kvalitet. Ferdig asfalt går ut med bil eller båt.

Asfaltverket produserer fra midt i mai til ”snøen kommer”, som kan være inntil første uka i desember. Normal drift på verket er fra 0700 – 1530, men i forbindelse med lasting og lossing av båter så kan dette forekomme til alle døgnets tider og alle ukedager. Det produseres også asfalt på kveld/natt når dette er nødvendig i forhold til skipsanløp og vegprosjekter hvor asfalt må legges om natten. Antall skipsanløp pr uke varierer fra 0 til 7 båter.

Verket bruker fyringsolje og strøm som energikilde. Fyringsoljen er lagret på en 70 m³ tank på boggihenger stående på plassen uten noen form for oppsamling av evt lekkasje.

Verket bruker grus/pukk, bitumen og aminer i asfaltproduksjonen. Aminene var oppbevart innelåst på verket. Bitumen ble lagret i tank på boggihenger.

Virksomheten har en maskinpark bestående av hjullaster, lagsbiler, asfaltutleggere og valser. Skift av olje, filter, batteri osv på maskinene blir utført årlig i / utenfor ett verkstedbygg på eiendommen. Utenfor verkstedbygget er det etablert tett flate med fall mot slukrist. Sluk fra denne plassen samt fra verkstedbygg vil ha avrenning til en oljeavskiller. Farlig avfall som oppstår av verksteddrift/asfaltproduksjon (spillolje, oljefilter, kassert amin, kassert emulsjon/lim osv) sto lagret på tett flate med avrenning mot avskiller. Emballasje som det farlige avfallet var lagret på var ikke merket med reelt innhold og det sto i hovedsak ute. Spillolje var lagret på en IBC. Oljefilter var lagret på oljefat. Kassert emulsjon/lim var lagret på rustne oljefat. I restavfallscontainer var det kastet farlig avfall slik som knuste lysstoffrør og emballasje med rester av kjemikalier, maling, olje osv. Kassert amin var lagret inne i verkstedbygg (som var avlåst) i en åpen IBC, også umerket.

På sørsiden av verkstedbygget står det 24 umerkede rustne oljefat på paller. Ett oljefat er åpen i toppen og fatet er svart av bitumen på utsiden. I følge virksomheten er det i hovedsak fat med bitumenemulsjon/lim som er ødelagt av frost og som har samlet seg gjennom flere sesonger/år. Emulsjonen består av 50 % bitumen og 50 % vann tilsatt små mengder etsende kjemikalier og separerer når det utsettes for frost. Ved å varmebehandle den ødelagte emulsjonen kan bitumen utnyttes i asfaltproduksjon. Det står også tre fire oljefat med andre kasserte kjemikalier, bla Varsol, som er ett helse og miljøskadelig løsemiddel.

Ca 40 meter sør for verkstedbygget i terrenget utenfor planert uteområde, står det 30 – 35 IBCer som i følge virksomheten inneholder bitumenemulsjon/lim som er ødelagt av frost. IBCene har varierende fyllingsgrad og tilstand. Noen IBCer er åpen i toppen og fylt med regnvann, hvorpå bitumen har rent ned på bakken. På dette stedet står det også to rustne oljefat med ukjent innhold. Ca 70 meter fra verkstedbygget ned mot sjøen (sørøst) mellom dunger med grusfraksjoner står 6 rustne og delvis deformerte oljefat med ulikt innhold. Ett gammelt fat var merket med ”Exsol Naphta hydrogenbehandlet tung”. ”Tung Nafta” finnes i ulike kvaliteter som er angitt som helseskadelig og noen kreftfremkallende i tillegg. Det var uklart om dette var produkter som skulle benyttes eller kjemikalier som skal innleveres som avfall.

Området er avlåst med port men det er ikke problem å ta seg inn på området. Ca 250 meter sør for verkstedbygget i det gamle grustaket var det etablert en slags privat campingplass med fire spikertelt, hvor det i følge virksomheten periodevis står 3-5 campingvogner og hvor folk oppholder seg i helger mm. Dvs. det er ferdsel inne på området.